

Sarajevo, 04.07.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
27.06.2022. – 01.07.2022.

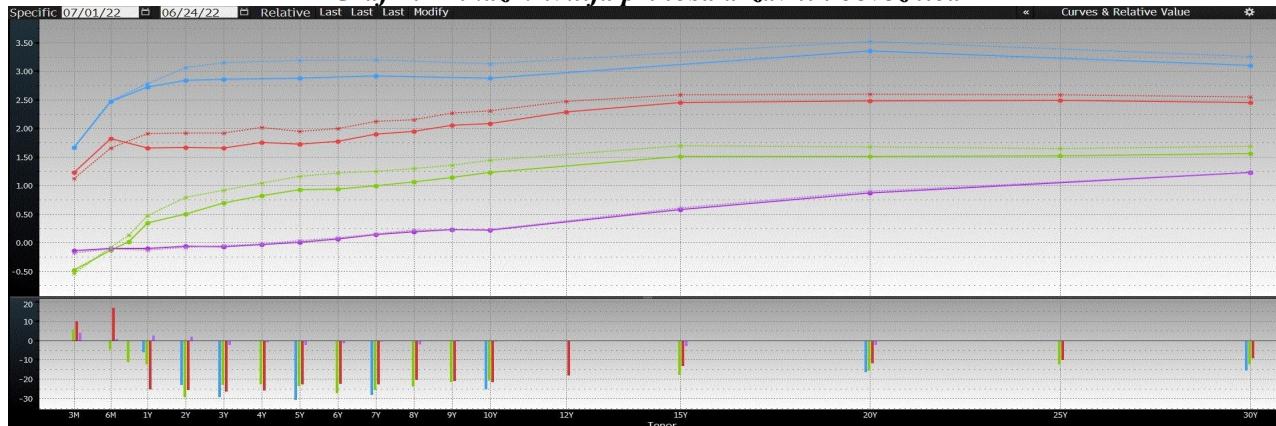
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan									
	24.6.22	-	1.7.22	24.6.22	-	1.7.22	24.6.22	-	1.7.22							
2 godine	0,81	-	0,52	↘	3,06	-	2,83	↘	1,93	-	1,68	↘	-0,08	-	-0,06	↗
5 godina	1,16	-	0,93	↘	3,19	-	2,88	↘	1,95	-	1,73	↘	0,03	-	0,01	↘
10 godina	1,44	-	1,23	↘	3,13	-	2,88	↘	2,30	-	2,09	↘	0,23	-	0,23	➔

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	24.6.22	-	1.7.22	
3 mjeseca	-0,511	-	-0,442	↗
6 mjeseci	-0,082	-	-0,130	↘
1 godina	0,496	-	0,384	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.07.2022. godine (pone su linije) i 24.06.2022. godine (ispredane su linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Pozitivni signali o mogućem rastu referentne kamatne stope ECB za 50 baznih poena na julskom sastanku odrazili su se na priličan rast prinosa sigurnijih zemalja eurozone tokom prva dana protekle sedmice. Ipak, nakon toga prinosi obveznica eurozone su zabilježili priličan pad koji je trajao do kraja sedmice, tako da su na sedmičnom nivou prinosi zabilježili izraženo smanjenje. Do korekcije prinosa je došlo nakon što su tržišni učesnici bili fokusirani na komentare predstavnika vodećih centralnih banaka o indikacijama izgleda monetarnih politika i globalne ekonomije. Centralni bankari su upozorili da bi visoka inflacija mogla da potraje, povećavajući zabrinutost investitora o mogućoj recesiji. Na kraju sedmice, uprkos objavljenom podatku o većoj inflaciji od očekivane u eurozoni, prinosi obveznica eurozone su treći dan zaredom nastavili da bilježe izražen pad, nakon što su investitori fokus sa inflacije prebacili na mogućnost recesije u drugoj polovini ove godine. Na ovakvo raspoloženje dodatno su uticali slabi ekonomski podaci objavljeni za SAD u petak. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 21 i 30 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 37 i 43 bazna poena, pri čemu su najveće promjene zabilježene na prednjem dijelu krive prinosa.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da će dolazeći program kupovina obveznica obuzdati neurednu razliku između prinosa obveznica unutar eurozone, dok će istovremeno održavati pritisak na vlade da svoje budžete drže pod kontrolom. Vezano za pitanje povećanja kamatnih stopa, Lagarde je izjavila da će ECB to raditi postepeno, ali sa opcijom da se djeluje snažnije ukoliko dođe do bilo kakve vrste poremećaja u srednjoročnoj inflaciji, posebno ukoliko se pojave znakovi slabljenja inflatornih očekivanja. Član UV ECB Simkus je izjavio da bi ECB trebalo da razmotri povećanje kamatnih stopa od 50 baznih poena u julu ukoliko dođe do pogoršanja inflatornih očekivanja, dok je Holzmann izjavio da postoji „dovoljno prostora“ za povećanjem kamatnih stopa u okviru 25 do 50 baznih poena. Guverner Centralne banke Belgije Wunsch je izjavio da će ECB možda morati da više poveća kamatne stope od onoga koliko bi željela, ukoliko rekordna inflacija podstakne vlade da troše sve veće iznose kako bi zaštitile domaćinstva. Ministarstvo finansija Italije je objavilo da bi ekonomija zemlje mogla u ovoj godini da raste najmanje za onoliko koliko je iznosio zvanični cilj postavljen u aprilu (3,1%), uprkos negativnim efektima rastućih cijena energenata.

Centralna banka Švedske (Riksbank) je, u skladu s očekivanjima, donijela odluku o povećanju referentne kamatne stope za 50 baznih poena na 0,75%. Prema prognozama Izvršnog vijeća ove banke očekuje se da će ova stopa biti dalje povećana i da bi početkom naredne godine mogla da iznosi blizu 2,0%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	MAJ	5,8%	5,6%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	JUN	8,5%	8,6%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	JUN	3,9%	3,7%
4.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	JUN	8,8%	8,2%
5.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	JUN	8,7%	10,0%
6.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	JUN	7,9%	8,5%
7.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	JUN	6,5%	6,5%
8.	Stopa inflacije – Austrija (prelim.)	JUN	-	8,7%
9.	Stopa inflacije – Belgija	JUN	-	9,65%
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	JUN	52,0	52,1
11.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	JUN	103,0	104,0
12.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	JUL	-27,3	-27,4
13.	Indeks povjerenja potrošača – Francuska	JUN	84	82
14.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	APR	-	22,0%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	MAJ	-1,8%	0,4%
16.	Maloprodaja – Španija (G/G)	MAJ	2,0%	1,4%
17.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	MAJ	-	0,1%
18.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	MAJ	-	0,3%
19.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	MAJ	-	-5,1%
20.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	MAJ	-3,6%	-3,4%
21.	Stopa nezaposlenosti – EZ	MAJ	6,8%	6,6%
22.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	JUN	5,0%	5,3%
23.	Stopa nezaposlenosti – Italija	MAJ	8,4%	8,1%
24.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	MAJ	-	5,5%

SAD

Tokom protekle sedmice, predsjednik Feda iz Njujorka Williams je pozvao na dalje promptno povećanje referentne kamatne stope, kako bi se usporila inflacija, uključujući moguće drugo povećanje od 75 baznih poena na sjednici narednog mjeseca. Williams je, takođe, istakao kako očekuje da će američka ekonomija neminovno ući u recesiju. Prema njegovom mišljenju rast referentne kamatne stope bi trebao biti između 3% i 3,5% do kraja godine. Predsjednica Feda iz Clevelandala Mester je izjavila da će se, ukoliko ekonomski uslovi ostanu isti, zalagati za rast referentne kamatne stope za 75 baznih poena na julskom sastanku.

Prema finalnim podacima, stopa ekonomskog rasta privrede SAD je tokom I kvartala zabilježila

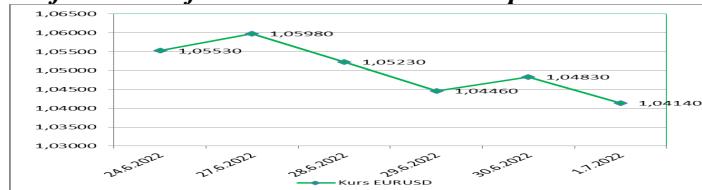
kontrakciju od 1,6% na kvartalnom nivou, prilagođeno na godišnji nivo, a što je znatno manji podatak od prethodne ekspanzije (6,9%) i slabije od očekivanja (-1,5%). Takođe, prema objavljenim podacima, Fedova preferirajuća mjera stope inflacije, PCE deflator, je tokom maja, drugi mjesec zaredom, zadržana na 6,3% na godišnjem nivou, što je blago niži podatak odnosu na očekivani (6,4%). Proizvodna aktivnost SAD je u junu usporila više nego što se očekivalo, kako su se nove porudžbine smanjile, prvi put u toku posljednje dvije godine, što je još jedan dokaz da se ekonomija SAD „hladi“ usred agresivnog podoštavanja monetarne politike Feda. ISM indeks prerađivačkog sektora je u junu, takođe smanjen više od očekivanja, zabilježivši najniži nivo od 2020. godine. Predsjednik Biden je na pres-konferenciji na Samitu u Madridu izjavio da će SAD podržati Ukrajinu koliko god to bude potrebno, nakon čega su objavljeni detalji o dodatnoj vojnoj pomoći Ukrajini u iznosu od 820 miliona USD. Ovo je inače 14. američki paket vojne pomoći koji bi trebao pomoći ukrajinskim snagama u odbrani od krstarećih projektila i aviona.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Porudžbine trajnih dobara (prelim.)	MAJ	0,1%	0,7%
2.	Aktivnosti prerađ. sektora Feda iz Dalasa	JUN	-6,5	-17,7
3.	Veleprodajne zalihe (M/M) prelim.	MAJ	2,1%	2,0%
4.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	APR	1,4%	1,6%
5.	Indeks povjerenja potrošača	JUN	100,0	98,7
6.	MBA aplikacija za hipotekarne kredite	24. jun	-	0,7%
7.	GDP (Q/Q)	I kvartal	-1,5%	-1,6%
8.	PCE deflator (G/G)	MAJ	6,4%	6,3%
9.	Lični prihodi	MAJ	0,5%	0,5%
10.	Lični rashodi	MAJ	0,4%	0,2%
11.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	25. jun	230.000	231.000
12.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	18. jun	1.318.000	1.328.000
13.	ISM indeks prerađivačkog sektora	JUN	54,5	53,0
				56,1

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0553 na nivo od 1,0414.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije nalazi se pod brojnim izazovima. Jedan od rizika jeste kvalitet hrane koju uvozi i konzumira, jer Brexit, efekti pandemije, te uticaj rata u Ukrajini, pojačavaju pritiske na standarde hrane, pokazuju novi izvještaji. Bloomberg je objavio da Velika Britanija pod liderstvom premijera Johnsona ulazi u najteže smetnje sa kojima se nije suočila od 70-ih godina XX vijeka, što ima negativne efekte po ekonomiju koja se još uvijek oporavlja od Brexita i pandemije. Nakon što je u posljednjim godinama Velika Britanija pretrpila šokove bez presedana, sada ekonomija pati od usporenog rasta, rastuće inflacije kao i niza štetnih štrajkova. Rezultat je pad povjerenja potrošača na najniži nivo u posljednjih 50 godina, što, kako analitičari upozoravaju, može dovesti do recesije. Ekonomski rast se nalazi na putu da zaostane za većinom glavnih ekonomija u narednoj godini, što je veliko razočarenje, posebno jer je Velika Britanija predvodila u oporavku nakon pandemije. Ekonomija se, takođe, suočava sa rastom inflacije koja je u prošlom mjesecu iznosila 9,1% i najveća je u posljednjih 40 godina. BoE očekuje da će inflacija nakon ljeta dostići nivo od 11%. Velika Britanija je tokom I kvartala tekuće godine zabilježila najveći deficit tekućeg računa, koji se produbio na 51,7 milijardi GBP. Pomenuti deficit čini 8,3% GDP-a Velike Britanije. Iz Agencije za statistiku je saopšteno da su podaci podložni mnogo većim neizvjesnostima nego inače, pod uticajima post Brexit promjena o načinu prikupljanja podataka o uvozu dobara, te direktnim stranim investicijama koji se još uvijek utvrđuju.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	JUN	10,8%	10,7%
2.	GDP (Q/Q) F	I kvartal	0,8%	0,8%
3.	Lična potrošnja (Q/Q) F	I kvartal	0,6%	0,6%
4.	Izvoz F (Q/Q)	I kvartal	-4,9%	-4,4%
5.	Uvoz F (Q/Q)	I kvartal	9,3%	10,4%
6.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	MAJ	1,3	0,8
7.	Odobreni hipotekarni krediti	MAJ	64.00	66.200
				66.100

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,86001 na nivo od 0,86165, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2268 na nivo od 1,2095.

JAPAN

Tokom protekle sedmice, guverner Kuroda je izjavio da će BoJ zadržati ultrastimulativnu politiku, jer na ekonomiju Japana nije mnogo uticao globalni inflatorni trend, naglašavajući 15-godišnje iskustvo da deflacija usporava rast plata. Kuroda je izjavio da je stopa inflacije u Japanu dostigla nivo od 2,1%, dva mjeseca zaredom, dodajući da je do tog rasta u potpunosti došlo zbog rastućih cijena energije. Iako bi se stopa inflacije mogla kretati oko 2% u toku godine, prema Kurodi, vjerovatno će usporiti na oko 1% u narednoj fiskalnoj godini koja počinje u aprilu 2023. godine. On smatra da japanska ekonomija nije mnogo pogodena globalnim inflatornim trendom, tako da će monetarna politika Japana i dalje ostati prilagodljiva. Deprecijacija JPY, koji se nalazi na najnižem nivou u posljednje 24 godine, rast cijene nafte i robe kako zbog problema u globalnim lancima snabdijevanjima tako i zbog rata u Ukrajini, stvara prvi pravi nivo inflacije u Japanu, ali sa druge strane nanosi štetu korporativnom profitu i potrošačima baš u periodu kada izlaze iz ograničenja koja su uvedena u toku pandemije. BoJ planira da u narednom kvartalu zadrži nepromijenjene iznose kupovina državnih obveznica po svim rokovima dospijeća, navodi se u saopštenju BoJ, što je u suprotnosti od očekivanja pojedinih analitičara. Fokus saopštenja je bio na tome da li će BoJ povećati kupovine obveznica sa dužim rokom dospijeća u III kvartalu, pošto se prinosi obveznica sa dužim rokovima kreću blizu svojih najviših nivoa iz 2016. godine. Raspoloženje među velikim proizvođačima u Japanu se pogoršalo drugi mjesec zaredom u junu, kako su pogodjeni rastućim troškovima inputa i prekidima u lancima snabdijevanja zbog lockdowna u Kini. Sa druge strane, povjerenje među velikim kompanijama uslužnog i građevinskog sektora se poboljšalo u II kvartalu, sugerijući da se kompanije u uslužnom sektoru oslobađaju pritiska od pandemije, dok Vlada ukida ograničenja ekonomskih aktivnosti.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks (final.)	APR	-	102,9
2.	Koincidirajući indeks (final.)	APR	-	96,8
3.	Maloprodaja (G/G)	MAJ	4,0%	3,6%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	MAJ	4,2%	-2,8%
5.	Indeks započetih kuća (G/G)	MAJ	1,6%	-4,3%
6.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	JUN	2,5%	2,3%
7.	Tankan indeks povjerenja velikih proiz.	II kvartal	13	9
8.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	JUN	-	52,7
9.	Prodaja vozila (G/G)	JUN	-	15,8%
				-16,7%

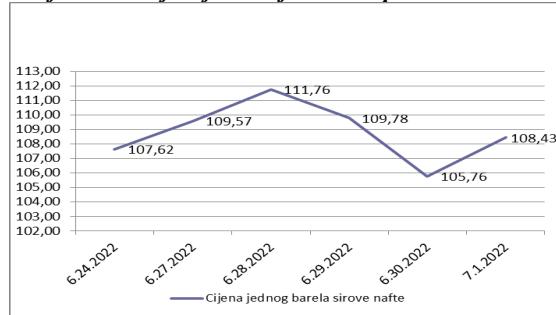
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 142,79 na nivo od 140,99. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 135,23 na nivo od 135,21.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 107,62 USD (101,98 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je bila prilično volatilna i pod uticajem iščekivanja odluka koje bi se trebale donijeti protiv uvoza ruskog plina i nafte, o čemu bi se trebalo više znati nakon sastanka G7 koji se održava u Njemačkoj. Cijena je održavala tendenciju rasta jer su investitori prepoznali da je malo vjerovatno da će veliki proizvođači, poput Saudijske Arabije i UAE, biti u mogućnosti da značajno povećaju obim ponude nafte, dok zapadne vlade tragaju za načinima da ograniče cijenu ruske nafte. Sredinom sedmice cijena je smanjena pod uticajem iščekivanja odluka OPEC+ o daljoj politici ponude ovog energenta, ali i zbog zabrinutosti da globalna ponuda ovog energenta nadmašuje rast zaliha nafte u SAD, nakon što je OPEC+ donio odluku da se drži ranije usvojene strategije postepenog povećanja obima proizvodnje. Pad cijene je dijelom rezultat signala i špekulacija da je ekonomija SAD slabija nego što se očekivalo.

Cijena nafte je tokom trgovanja u petak povećana uglavnom kako bi se nadoknadio pad cijene iz prethodnog perioda, ali i pod uticajem očekivanja da će doći do prekida isporuke nafte iz Libije i Norveške, što je nadmašilo očekivanja da bi ekonomsko usporenenje moglo poremetiti tražnju. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 108,43 USD (104,12 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 0,75%. Ukoliko se posmatra kretanje cijene nafte na mjesecnom nivou, zabilježen je pad od 7,77%, prvi put u posljednjih šest mjeseci.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metalu u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.826,88 USD (1.731,15 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je smanjena. Početkom sedmice rast prinosa na državne obveznice SAD je uticao na pad cijene zlata, a promjena nije bila izražena jer su se investitori pozicionirali u odnosu na posljednje izjave zvaničnika i očekivana kretanja inflacije i kamatnih stopa. Narednog dana cijena je nastavila sa padom pod uticajem aprecijacije USD i daljeg rasta prinosa na državne obveznice SAD. Pad cijene je nastavljen sve do četvrtka, i to uglavnom zbog procjena investitora oko daljeg rasta kamatnih stopa, te rizika recesije, dok centralni bankari upozoravaju na dugotrajnije inflatorne šokove. Blagi rast cijene zlata zabilježen je u petak pod uticajem povećane zabrinutosti ekonomskog usporenenja uz visoku inflaciju što je potaknulo investitore na sigurnija ulaganja. Indija je u petak dodatno povećala uvozne carine na zlato na 15% sa 10,75% u pokušajima da ublaži pritiske na tekući račun. Regionalni izvršni direktor u Svjetskom vijeću za zlato iz Indije Somasundaram PR je istakao da, ukoliko se ne radi o „taktičkom i privremenom potezu“ to će vjerovatno uticati na jačanje sivog tržišta uz dugoročne negativne posljedice po tržištu zlata. Sa druge strane, postoje neke procjene da siva trgovina zlatom u Indiji može da iznosi i između 200 do 300 tona godišnje.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.811,43 USD (1.739,42 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena zlata je smanjena za 0,85%, što predstavlja već treću sedmicu da zlato bilježi pad.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

